

Warszawa, 09-11-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

IV.502.5.2014.MK

Pan Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze!

Pragnę powrócić do kwestii poruszanej już kilkakrotnie przez moich poprzedników (numery: **DSRiN-II-053-12/18**, **DSRiN-II-053-2/18/4**) – czyli kwestii regulacji badań, wykonywanych przez opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów (OZSS), a przede wszystkim do problemu braku dostępności stron i uczestników postępowań sądowych do materiałów pochodzących z badania, stanowiących podstawę wydania opinii, oraz zakazu rejestracji przebiegu badania (kopia pisma RPO z 19 lutego 2018 r. w załączeniu). Standardy metodologii opiniowania przez OZSS pozostają uregulowane w załączniku do zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 1 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia standardów metodologii opiniowania w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów (Dz. Urz. MS z 2016 r., poz. 76).

Problem ten stał się podstawą petycji, skierowanej w 2018 r. przez obywateli do senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji (P9-20/18). Rzecznik Praw Obywatelskich ustosunkował się do tej petycji pismem z 10 sierpnia 2018 r. – kopię tego pisma również załączam do uprzejmej wiadomości Pana Ministra.

Niestety, uwagi Rzecznika zawarte w tym piśmie pozostają nadal aktualne, zaś obywatele wciąż zwracają się do mojego Biura, podnosząc, iż przewidziane obecnie w zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 2016 r. uregulowanie może wywoływać wątpliwości co do tego, czy treść opinii faktycznie odpowiada przebiegowi badania oraz zgadza się z materiałami z niego pochodzącymi, bowiem na mocy punktu 9.3

Standardów „Materiały pochodzące z badania, stanowiące podstawę wydania opinii, nie mogą być udostępniane osobom badanym”.

Osoby badane nie mają także możliwości przedstawienia swojej wersji przebiegu badania, jako że na mocy punktu 5.3.c Standardów „Drugi etap procesu diagnostycznego obejmuje: (...) poinformowanie osób badanych o braku zgody na rejestrację badania oraz możliwości przerwania lub odstąpienia od badania w sytuacji nieprzezwyciężenia przez osoby badane zakazu rejestracji”. Skutkiem braku wglądu do materiałów pochodzących z badania oraz zakazu rejestracji osoby badane mają ograniczone szanse na skuteczne ustosunkowanie się do treści opinii oraz na weryfikację tego, czy specjaliści OZSS stosują właściwe i aktualne metody, narzędzia i techniki badawcze, zgodnie z pkt 9.8 Standardów.

Niektóre z problemów dotyczących działalności i opinii OZSS są tożsame z problemami, poruszonymi przez kolejnych Rzeczników Praw Obywatelskich od lat, a dotyczącymi braku kompleksowej ustawy o biegłych sądowych (VII.510.20.2015, numer: **DLPK-IV.464.1.2022**). Inne są związane z brakiem skutecznego wdrożenia i wejścia w życie ustawy z 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów.

Dlatego też, z uwagi na upływ czasu od ostatniej korespondencji w tej sprawie, a jednocześnie zapowiadane przed laty przez Ministerstwo plany dokonania zmian w zarządzeniu z 1 lutego 2016r., uprzejmie proszę, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 627 ze zm.), o udzielenie informacji o obecnie prowadzonych pracach, mających na celu zmianę regulacji dotyczących badań w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, jak również o stanie prowadzonych obecnie prac legislacyjnych, mających na celu skuteczną regulację zawodu psychologa oraz funkcji biegłych sądowych.

Załączniki: 2

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/